

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD
REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 57 0 Ps 100218 18 Rev 2
Banjaluka: 15.1.2019. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Tanje Bundalo, kao predsjednika vijeća, Senada Tice i Gorjane Popadić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja RK "B." a.d., B., zastupanog po punomoćniku advokatu R.D., B., protiv tuženog "K.o." a.d., B., zastupanog po punomoćniku advokatu A.S., advokatska firma "S.S. i A.S.", B., radi naknade štete, vrijednost predmeta spora 2.000.000,00 KM, odlučujući o reviziji tužitelja izjavljenoj protiv presude Višeg privrednog suda u Banjaluci broj: 57 0 Ps 100218 18 Pž 2 od 18.9.2018. godine, na sjednici održanoj 15.1.2019. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Odbija se zahtjev tuženog za naknadu troškova postupka u iznosu od 4.387,50 KM.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Okružnog privrednog suda u Banjaluci broj: 57 0 Ps 100218 17 Ps 2 od 12.4.2018. godine, odbijen je tužbeni zahtjev tužitelja kojim traži da se obaveže tuženi na plaćanje iznosa od 6.355.017,08 KM, od čega na ime neosnovanog obogaćenja (glavnica plus kamata) iznosa od 5.611.800,00 KM i na ime naknade štete iznosa od 743.217,08 KM, od čega na iznos od 399.821,53 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od 1.2.2018.godine do isplate, a na iznos od 312.514,92 KM počev od 20.1.2018.godine do isplate.

Obavezan je tužitelj da tuženom na ime naknade troškova postupka isplati iznos od 27.027,00 KM u roku od 15 dana, dok je ovaj zahtjev preko dosuđenog iznosa odbijen.

Drugostepenom presudom Višeg privrednog suda u Banjaluci broj: 57 0 Ps 100218 18 Pž 2 od 18.9.2018. godine, odbijena je žalba tužitelja i potvrđena prvostepena presuda.

Odbijeni su zahtjevi stranaka za naknadu troškova žalbenog postupka.

Tužitelj revizijom pobija drugostepenu odluku zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, sa prijedlogom da se revizija usvoji, pobijana odluka preinači i tužbeni zahtjev usvoji ili da se ukine i predmet vrati istom sudu na ponovno suđenje.

Tuženi u odgovoru predlaže da se revizija odbije, a tužitelj obaveže na naknadu troškova postupka u iznosu od 4.387,50 KM.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora je zahtjev tužitelja za isplatu iznosa od 6.355.017,08 KM, od čega iznosa od 5.611.800,00 KM na ime neosnovanog obogaćenja i iznosa od 743.217,08 KM na ime naknade štete.

U bitnome se činjenično utvrđenje prvostepenog suda sastoji u sljedećem:

da je „K.o.“ a.d. B. (tuženi iz ove parnice) podnio Osnovnom sudu u Banjaluci tužbu protiv RK „B.“ a.d. B. (tužitelja iz ove parnice), radi naplate iznosa od 1.362.740,64 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od 18.11.2004. godine do isplate, po osnovu zaključenog ugovora o višegodišnjem osiguranju; da je Osnovni sud u Banjaluci pod brojem 11 71 Ps 009309 04 Ps donio 24.12.2007. godine presudu zbog propuštanja, kojom je obavezan tuženi RK „B.“ a.d. B. da tužitelju „K.o.“ a.d. B. isplati iznos od 1.362.740,64 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od 18.11.2004. godine do isplate, te da mu na ime naknade troškova postupka isplati iznos od 8.048,00 KM, u roku od 30 dana po pravosnažnosti presude;

da je RK „B.“ a.d. B. protiv prvostepene presude zbog propuštanja broj: 11 71 Ps 009309 04 Ps od 24.12.2007. godine, podnio prijedlog za povraćaj u pređašnje stanje koji je odbijen rješenjem Osnovnog suda u Banjaluci broj: 11 71 Ps 009309 04 Ps od 9.10.2009. godine, a RK „B.“ a.d. B. obavezan da „K.o.“ a.d. B. naknadi troškove postupka u iznosu od 32.204,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od dana donošenja rješenja do isplate; da je rješenjem Višeg privrednog suda u Banjaluci broj: 11 71 Ps 009309 10 Pž od 15.6.2010. godine, žalba RK „B.“ a.d. B. djelimično usvojena, tako što je prvostepeno rješenje potvrđeno u dijelu kojim je odbijen prijedlog za povraćaj u pređašnje stanje, a preinačeno u dijelu kojim je odlučeno o troškovima postupka i dosuđeni iznos od 32.204,00 KM snižen na iznos od 22.209,50 KM;

da je RK „B.“ a.d. B. protiv rješenja Višeg privrednog suda u Banjaluci broj: 11 71 Ps 009309 10 Pž od 15.6.2010. godine izjavio reviziju, koja je rješenjem Vrhovnog suda Republike Srpske broj: 11 71 Ps 009309 10 Rev od 14.12.2010. godine, odbačena kao nedozvoljena;

da je „K.o.“ a.d. B. podnio prijedlog za izvršenje na temelju izvršne isprave, presude zbog propuštanja broj: 11 71 Ps 009309 04 Ps od 24.12.2007. godine, koji je usvojen pod brojem 71 0 Ip 096301 10 Ip, te je temeljem izvršnog naslova naplatio dosuđeno potraživanje na ime glavnog duga, kamate i troškova postupka u visini od 2.785.900,00 KM.

Polazeći od ovako utvrđenog činjeničnog stanja, koje ne može biti predmet pobijanja i ocjenjivanja u ovom revizijskom postupku s obzirom na izričitu zabranu sadržanu u odredbi člana 240. stav 2. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“, broj: 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13-u daljem tekstu: ZPP), primjenom odredbe člana 210. i 913. stav 4. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“, broj: 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89, te „Službeni glasnik RS“, broj: 17/93 do 74/04 -u daljem tekstu: ZOO), u vezi sa odredbom člana 6. i 7. Zakona o sudovima Republike Srpske („Službeni glasnik RS“, broj: 111/04, 109/05, 37/06, 17/08, 119/08 – u daljem tekstu: ZS RS), prvostepeni sud je odlučio kao u izreci.

Odbijajući tužbeni zahtjev u dijelu kojim se traži isplata iznosa od 5.611.800,00 KM na temelju neosnovanog obogaćenja, prvostepeni sud cijeni da je Viši privredni sud u postupku odlučivanja po žalbi na prvostepeno rješenje kojim je odbijen prijedlog za povraćaj u pređašnje stanje, našao da su bili ispunjeni zakonski uslovi za donošenje presude zbog propuštanja i da „u postupanju prvostepenog suda nema elemenata nezakonitosti ili nepravilnosti“. Takođe navodi da

je „osnov za plaćanje“ bila izvršna isprava i da, stoga, u radnjama tuženog nema protivpravnosti „jer je osnovanost i visina njegovog potraživanja utvrđena sudskom pravosnažnom i izvršnom odlukom“.

Kada je u pitanju odbijajući dio tužbenog zahtjeva za naknadu štete u iznosu od 743.217,08 KM, prvostepeni sud smatra da je tužitelj „u cilju poboljšanja svoje likvidnosti i ispunjenja obaveze iz izvršne isprave“, izvršio emisiju obveznica na period od 12 godina sa nominalnom vrijednošću od 100,00 KM po obveznici, što je bio isključivo njegov izbor da na taj način dođe do novčanih sredstava. Stoga cijeni da svi eventualni troškovi, u ovom slučaju iznos kamata na plasirane obveznice, ne mogu da padnu na teret tuženog.

Dalje, prvostepeni sud u obrazloženju ukazuje da je prigovore u vezi sa nepravilnom primjenom materijalnog prava (odredbe člana 913. stav 4. ZOO, zastari i zabrani anatocizma), tužitelj mogao da istakne samo u parnici u kojoj je donesena presuda zbog propuštanja, pod uslovom „da je blagovremeno dostavio odgovor na tužbu“.

Prvostepeni sud cijeni da se pravilnost i zakonitost pravosnažne sudske odluke može preispitivati samo u postupku po vanrednim pravnim lijekovima, te da „pretpostavka zakonitosti pravosnažne odluke postoji zbog razloga opšte pravne sigurnosti“.

Drugostepeni sud u cijelosti prihvata činjenična utvrđenja i pravne zaključke prvostepenog suda, iz kog razloga odbija žalbu tužitelja i potvrđuje prvostepenu presudu.

Drugostepena odluka je pravilna.

U obrazloženju prvostepene presude, pa tako i drugostepene, sadržani su razlozi o odlučnim činjenicama na kojima je odluka zasnovana, u skladu sa izvedenim dokazima. Član 6. stav 1. Evropske konvencije o ljudskim pravima obavezuje sudove, između ostalog, da obrazlože svoje odluke, ali se ta obaveza ne može shvatiti na način da se u presudi moraju iznijeti svi detalji i dati odgovori na sva postavljena pitanja i iznesene argumente. Kada je u pitanju odluka višeg suda dovoljno je da obrazloženje odluke sadrži slaganje sa utvrđenjem nižestepenog suda, tako što će viši sud u obrazloženje svoje odluke inkorporirati ili uputiti na razloge i obrazloženja nižestepenog suda ili na neki drugi način ukazati da se slaže s njima. Kod odluke višeg suda, suštinski zahtjev je da viši sud ukaže da je razmotrio pitanja istaknuta u žalbi koja su bila od suštinskog značaja (što sadrži pobijana odluka) i da žalbu nije odbio, a da je prethodno nije razmotrio u njenim bitnim navodima.

Revizija fragmentarno navodi dijelove obrazloženja ranije odluke ovog suda iz iste parnice od 21.9.2017. godine, tako što se poziva na dio obrazloženja na strani 4 gdje se govori o karakteru presude zbog propuštanja, ali izostavlja dalji dio obrazloženja (zadnji pasus strane 4 i prvi i drugi pasus strane 5) gdje se govori o tome od kakvog je značaja pravosnažnost odluke, te da se odluka koja je pravosnažna može, kako sa procesnog tako i sa materijalnopravnog osnova, preispitivati samo po vanrednim pravnim lijekovima.

Osparavajući presudu zbog propuštanja, tuženi je podnio prijedlog za povraćaj u pređašnje stanje koji je odbijen. Revizija tuženog je odbačena, a prijedlog za ponavljanje postupka nije podnesen.

Presuda zbog propuštanja koju je donio prvostepeni sud pod brojem 11 71 Ps 009309 04 Ps dana 24.12.2007. godine, nije ukinuta, preinačena, poništena ili na drugi način stavljena van snage. Ona je kao takva za pravni sistem zakonita odluka, bez obzira da li su ili ne bile ispunjene procesne pretpostavke iz člana 182. ZPP za njeno donošenje.

Sud u ovoj parnici nije mogao, ni u formi tužbenog zahtjeva ni kao prethodno pitanje, utvrđivati materijalnopravnu valjanost presude zbog propuštanja od 24.12.2007. godine.

Stoga je pravilan zaključak nižestepeni sudova da je tuženi kroz izvršni postupak ostvario prinudnu naplatu na osnovu rješenja o izvršenju koji je donio nadležni sud, tako da nije tačna tvrdnja revidenta da na njegovoj strani postoji neosnovano obogaćenje u iznosu od 5.611.800,00 KM, do kog iznosa se došlo na osnovu nalaza vještaka finansijske struke Z.B. sačinjenih 4.4.2016. godine i 20.2.2018. godine.

Sve i da se prihvati da je tuženi kroz izvršni postupak, zbog pogrešnog postupanja suda, naplatio više nego što mu je dosuđeno, nema neosnovanog obogaćenja na njegovoj strani (član 210. ZOO), jer za tu naplatu ima valjan pravni osnov. Ovdje nije u pitanju situacija koju ima u vidu odredba člana 212. ZOO.

Usvajajući reviziju tužitelja odlukom broj: 57 0 Ps 100218 17 Rev od 21.9.2017. godine ovaj sud se izjasnio u vezi prigovora presuđene stvari, ukazujući da je tužba pogrešno odbačena u odnosu na tuženog „K.o.“ a.d. B. jer nema identiteta zahtjeva niti identiteta činjeničnog osnova. Time je Vrhovni sud mišljenja da nije postojala procesna smetnja da se vodi ova parnica, ne prejudicirajući na bilo koji način konačnu odluku o osnovanosti zahtjeva.

Stoga je pogrešan zaključak revidenta da je stav Vrhovnog suda da je “otpao pravni osnov jer je ukinuo prvostepenu i drugostepenu presudu u kojima su nižestepeni sudovi raspravljali o presudi koja je po njima smatrana da je riječ o presuđenoj stvari”.

Zahtjev tuženog za naknadu troškova na ime sastava odgovora na reviziju nije osnovan, jer nije bio potreban za vođenje parnice (član 387. stav 1. ZPP), niti od od značaja za zaštitu prava tuženog obzirom da po sadržini odgovara činjenicama i pravnim shvatanjima koje je isticao tokom postupka, a što su nižestepeni sudovi cijenili pri odlučivanju.

Temeljem odredbe člana 248. ZPP, odlučeno je kao u izreci.

Predsjednik vijeća:
Tanja Bundalo

Za tačnost opravka ovjerava
rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podraščić